

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Ügytelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Vármegyei közgyűlés.

Megyénk törvényhatósága *Hámos László* főispán elnöke alatt látogatott közgyűlést tartott, melynek több mozzanata kiváló érdeklődést keltett s különösen lelkes volt az az ováció, melyet a vármegye negyedszázad óta köztisztelet és elismerés mellett lankadatlan szorgalommal és lelkiismeretes pontossággal működő első tisztviselőjét: *Bornemisza László* alispánt ünnepelte a megye közönsége.

Másik kimagasló mozzanat volt az országos szabadelvű-párt alelnökének, vármegyénk egyik igazán népszerű s a közügyeket lelkesen munkáló vezérférfiának: *Szentiványi Árpádnak* a megyei tisztviselők fizetésének rendezése érdekében tett indítványa, melyet formás és élénk tetszéssel fogadott beszédben indokolt meg.

Nagy súlyt és kiváló fontosságot kell *Szentiványi Árpád* orsz. képviselő ez indítványának tulajdonítani, mert ő — ki a politikai intézőkörökben mint a párt oszlopos tagja nagy jelentőséggel bír — bizonyára ott is szívesen támogatja majd a megyei tisztviselők fizetés-felemelési mozgalmát s a társtörvényhatóságok is örömmel hozzájárulnak Gömörvármegye törvényhatóságának kezdeményező lépéséhez, melylyel a törvényhozáshoz és a minisztériumhoz fordul e nemes ügy érdekében.

Hazánk törvényhatóságainak immár csüggedő tisztikarába bizonyára új lelket és reményt önt *Szentiványi Árpád* indítványa és Gömörvármegye akciója, melyet a sok tisztviselő biztosan örömmel fogad, valamennyiünket jóleső érzéssel töltene el, ha az eredményes volna. — Az indítvánnyal különben még foglalkozni fogunk.

Az intéző körök az elismerést megérdemlik a megüresedett állások betöltése érdekében követett tapintatos eljárásért is. — A választás volt ugyanis oka annak, hogy a bizottsági tagok oly nagy számmal seregltek be a vármegye csaknem minden részéből. A pártok felfegyverkezve vonultak be s még a gyűlés napjának reggelén is folyt a kapacitáció, de szerencsére a kérdés minden vihar nélkül eldőlt s a választások néhány percz alatt simán lefolytak. — A messze vidékről befáradt „mezei hadak” pedig családot-

TÁRCZA.

Egy szent asszony bibliája.*)

Irta: ÖZV. PATAY GYULÁNÉ.
SZATHMÁRI KIRÁLY ANNA.

A késő éjjeli órákban ülök itt íróasztalomnál egy dicső emlékü, halhatatlan asszony élettörténetének és emlékiratainak tanulmányozásában. A könyv kitarva fekszik előttem, kisugárzik belőle egy csodálatosan Nagy-asszony lángoló lelkesedése, működésének ragyogása és energiájának fénye. Aludnom kellene, de én nem tudok, csak álmodni; nem tudok megvalíni e bűvös könyvnek olvasásától.

A hatalmas könyvet Veres Pálné leánya, aki anyjának minden kiváló tulajdonságát örökölte, Rudnay Józsefné, született Veres Szilárda állította össze *Szigethy Gyuláné* segítségével, nagy szeretettel, nagy szorgalommal, mindenre kiterjedő gondossággal és a kegyeletnek lelkesedésével. Az „Országos Nőképző-Egyesület” adta ki megalapítója iránt érzett hálás tisztelete jeléül. A címe pedig: Veres Pálné, Beniczky Hermin élete és működése.

Szép, tiszta és értékes életet élt, közel jutott a tökéletességhez. A neve elválaszthatatlan forrott össze a magyar nemzeti nevelés történetével, pompás institúciókat hagyott hátra, az „Országos Nőképző-Egyesület”-et ő hozta elő a semmiségből egy munkás élelnek sok keserű szenvedésével és lángoló buzgalmával, a költő szavai szerint hatott, alkotott, gyarapított, hogy a haza lényre derüljön s ezért neve nem vesztet el az idők homokjá-

tan oszlottak szét, úgy, hogy a déli órákban már a város utcáin lépten-nyomon idegen arcokkal lehetett találkozni, a megyeház díszterme pedig csaknem üres volt.

A közgyűlésről következőket adjuk:

Hámos László főispán lelkes éljenzés után szívélyes üdvözítő szavakkal köszöntötte a szép számmal egybegyűlt megyebizottsági tagokat, bejelentette, hogy több bizottsági tag elhunyt s ezek emlékének kegyeletes szavakkal adózott, különösen a tisztikar egyik derék tagjáról *Márkus Bertalan* idegen kezek orvátmadása folytán kimult utbiztosról szóló részvétellel s indítványozta, hogy az elhunytak emlékét örökítsék meg. — Majd az örömeztetéssel üdvözölte meleg szavakkal *Bornemisza László* alispánt, (lelkes éljenzés) ki tisztét 25 év óta az egész vármegye közönségének osztatlan bizalma, szeretete és tisztelete mellett sok tudással, kiváló rátermettséggel és tapintattal tölti be. A megye közönségének üdvözlétét és legjobb kívánságait tolmácsolja s általános helyeslés és tetszés mellett indítványozta, hogy ez alkalomból az alispán érdemei jegyzőkönyvével örökíttessenek meg. — *Bornemisza László* alispán később igazán szívből fakadó megleghangu köszönetet fejezte ki a bizalom nyilváníttása és a jó kívánságokért.

A főispán bejelent, hogy a megyei pénztárak állami kezelésbe való átadása simán folyt le s most az átadási és átvételi eljárás teljes befejezése után elismerését fejezi ki a kezelő tisztviselők becsületes és lelkiismeretes működése felett.

Végül bejelentette a főispán, hogy vármegyénk országszerte ismert főura gróf *Andrássy Dénes* Gömörben volt s bár senkit meg nem látogatott, őt — mint a törvényhatóság fejét megtisztelte látogatásával. A nemes lelkű főur e ténye felett a közgyűlés tetszését és helyeslését általános, lelkes éljenzés vetté tudomásul.

A bejelentések után *Lukács Géza* vármegyei főjegyző *Bornemisza László* alispán következő jelentését olvasta fel:

„Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyed év alatti állapotáról van szerencsém rendszerinti tiszti jelentésem, a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Mindenek előtt jelentésem során, kegyelettel kívánok megemlékezni azon súlyos veszteségről, mely vármegyei bizottságunkat ez idő alatt érte, hat ügybuzgó tagjának, névszerint: *Szilárdy Oktáv*, *Gömöry Gusztáv*, *Sarlay Pál*, *Horváth János*, *Lovesányi Soma* és *Bródy Bertalannak* gyászos elhalálása által. Vármegyénk közönsége mindenkor megnyilatkozott közérzületének óhajtok kifejezést adni azon előterjesztéssel, hogy gyászos elhunytak felett érzett igaz részvételnének jegyzőkönyvünkben kifejezést adjunk.

Azokban e mellett a vármegyei tisztikart sem ki-

ban. Melyik az a nemzet, a mely még egy hasonló aszszonyt fel tudna mutatni?

Veres Pálné neve és működése egy nemzeti kincs, kincse minden magyar asszonynak, de nekem kétszeresen drága, mert e névnek hallhatatlan viselője boldog emlékü édesanyámnak legjobb barátója volt.

Hálás vagyok a sorsnak azért a kedvezéseért, hogy személyesen ismerhettem a nagy eszméknek kitünő harcosát, hogy megtanulhattam őt becsülni, szeretni és a munkás életnek idealizmusát édesanyámnak kitünő tanácsa folytán magam elé elérhetetlen magas példakép gyanánt kitűzni

Nekünk, magyar nőknek, Veres Pálné felszabadító lelkéi szolgátságából. Ő volt a magyar asszonyok között az első, a ki belátta, hogy a nőnek nemcsak az érzelmi, hanem az értelmi világa is kiművelhető.

A nagy és bölcs természet megtagadta tőlünk a fizikai erőnek azt a mértékét, a melylyel a férfit megajándékozta. De az élet mégis gyakran olyan gyötrelmes problémák elé állít bennünket, mint a férfit.

Vajjon ezeket a problémákat csak azzal az egy tehetséggel oldjuk-e meg, a melyben kitünőbbek vagyunk a férfúnál: a szenvedések elviselésével? Nincs-e más megoldás?

Veres Pálné megtalálta azt a másikat.

Műveljétek ki az asszonyi értelmet, akkor felvértezitek őt a sorsnak kemény csapásai ellen, akkor egyenjogúvá tettétek a férfiúval, akkor megnyitottatok előtte a boldogulás útjait, akkor levettétek a lelkéről azokat a bilincseket, amelyek őt a földhöz láncolták, amelyek őt rabná tették s akkor szabad utat nyitottatok szellemének. Akkor eljön az az idő, mikor a nő a férfi lelkének szárnyalását utóléri.

Igy gondolkozott Veres Pálné. És e gondolatot valóra váltotta.

mélte meg a gondviselés intéző keze, két kiváló tagját szállítván el ez idő alatt sorából. Folyó évi január 8-án hunyt el *Draskovich Gábor* vármegyei közigazgatási kiadó hosszas súlyos betegség után. Gyászos korai elhalálása folytán, a vármegyei kezelő tisztí személyzet egyik legbuzgóbb és legmunkásabb tagját, vármegyénk szorgalmas és kiváló képzettségű tisztviselőjét veszítette el. Majd hirtelen és váratlanul, folyó hó 27-én dőlt ki sorainkból erőszakos támadás folytán kapott súlyos sérüléseinek esvén áldozatul, *Márkus Bertalan*, tornallyai járási utibiztos. Évtizedeket meghaladó ideig állott mint csendbiztos, majd utóbb mint utibiztos vármegyénk tisztí kötelekében becsülettel, tevékeny buzgalommal igyekezvén, minden időben hivatalbeli teendőit teljesíteni.

Épen ezért a legméltóbb elismeréssel kívánok megemlékezni, elköltözött mindkét tisztársunknak — két évtizedet meghaladó szolgálati idejek alatt szerzett kiváló érdemeiről, az egész tisztikar igaz és őszinte részvétéről. De meg vagyok győződve arról is, hogy a tekintetes vármegyei közgyűlés közérzületét tolmácsolom: midőn tiszteletteljesen kérem hozzájárulását azon előterjesztéshez, hogy igaz őszinte részvételnüket érdemeik elismerése mellett — jegyzőkönyvünkben is kifejezzük.

A vármegyei tisztikarban ez idő alatt még azon változás állott elő, hogy *Polgáry Károly* központi árvászéki ülnök és tiszteletbeli elnök — orvosilag beigazolt munkaképtelensége következtében nyugdíjaztatását kérelmezvén — az alapszabályok értelmében, a nyugdíj-kezelő választmány határozata által f. évi április hó 1-től nyugdíjba helyeztetett. Ujabb rendeleti intézkedés folytán — ezen határozatnak jóváhagyása után — az ekként megüresedett tisztí állásnak választás utjání törvényszerű betöltése, mai közgyűlésünknek fogja tárgyát képezni.

Különben mult rendes téli közgyűlésünk idejétől, oly esemény, mely a vármegyei közigazgatást rendes menetében megzavarta, vagy épen akadályozta volna, elő nem fordult.

A vármegyei tisztikar munkásságának legnagyobb részét és fokozottabb tevékenységét vette igénybe és sok nehézséggel van összekötve, a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901-ik évi XX. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott vármegyei ügyviteli szabályzat életbe léptetése. Az eddigi tapasztalat csak megerősítette és igazolta azon előleges véleményemet, hogy az ugynevezett egyszerűsítési eljárás előszabott, megköttört részletes alakisaival annyira megnehezíti ezen szabályzatoknak gyakorlati alkalmazását, hogy azok közigazgatási berendezkedésünk jelenlegi keretében nagy erőfeszítés mellett is, csak lényeges módosítással lesznek keresztül vihetőek.

Nyilvánvaló tény, hogy a kiadott ügyviteli szabályzatok, az eddigi közigazgatási eljárással szemben, nem tartalmaznak annyira egyszerűsítést, mint inkább az intézkedéseknek csak nehezen megérthető és sok helyen hézagos voltánál fogva megnehezítik a munkát és a gyakorlati alkalmazásnál egy a vezetésre hivatott főtisztviselőknek, mint az előadóknak némely irányi, inkább látszó-

De mig ezt a modern gondolatot realizálta, mennyit kellett dolgoznia, mily tengernyi akadályt kellett leküzdenie, mily számtalanszor kellett fordulnia Istenbe vetett erős hitéhez!

Olvasom a könyvet és elmerül a lelkem a multak emlékeiben. Ő reá gondolok, aki már átszenvedte azt a *Calváriát*, a melyet mi életnek nevezünk.

De sok szenvedéseért igazán megérdemleni, hogy a magyar paedagogiai irodalom történetében teljes részletességgel tanulja az ifju nemzedék a Veres Pálné életét és működését. Mert ő kontemplált a magyar nőnek magasabb kiképzést, ő adott arra módot, hogy művelté és okossá válhasson, hogy mikor feltámad ellene a „struggle for life” kegyetlen forgósele el ne sodorja magával, hanem megállja helyét és diadalmasan kerülhessen ki belőle.

Ha valaki a mult század kulturtörténetét megírja, műve csak akkor lesz teljes és igaz, hogy ha a legnagyobb asszonyok mellé helyezi azt a legendás emlékü asszonyt, aki egy hosszú élet diadalmas küzdelmével szerzett magának jogot arra, hogy a halhatatlank *Pantheonjába* emeltessek.

Ezt a könyvet pedig minden magyar nőnek el kell olvasnia, hogy megértse, mi volt nekünk Veres Pálné, hogy a hódolatnak exaltációjával hajoljon meg e nagy asszony emléke előtt, a kit a Gondviselés a nőnevelés apostolává avatott, a ki lelkének titán-erejével csodákat teremtett, hiszen a közönségek közkiklájából fakasztott forrást lángszellemének varázserejével és így legnagyobb jöltevője a magyar nőknek.

A magyar anyáknak pedig nem adhatnék jobb tanácsot, mint azt, hogy tiszteljék ennek a heroikus lelkü nagy jöltevőnek az emlékét, véssék gyenge gyermekeik szívébe az ő örök igazságait, az ő érdemei iránt való tiszteletet és olvassák, forgassák ezt a könyvet gyakorta,

*) Szerző szívességéből közöljük e tárcza-cikket, mely a „Magyar Bazar” február 16-iki számában jelent meg. Szerk.

lagos egyszerűsítéstől eltekintve, nagyobb megterhelést tesznek hivatalbeli feladatukra és e mellett sokkal több kiadással terhelik meg vármegyei házipénztárunk irodai szükségletének rovátát, az előszabott sokféle bélyegzők és nagy mennyiségű mindentelje nyomtatványok beszerzési költségeinek tetemes összege által.

A vármegyei pénztári és számvéviségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III-ik t.-cz. életbeléptetése, a vármegyei központi és gyámpénztáraknak, a számvéviségi ügykezelésnek állami kezelésbe való átadása és átvétele folytán a vármegyei összes alapok és pénztárak átadása és átvétele a múlt évi október hó 30-án 117000. szám alatt kelt körrendelet értelmében f. évi január hó 2-án megkezdetvén, a közreműködésre hivatott összes bizottsági tagok részvétele mellett egyfolytában január hó 23-án befejeztetett.

A pénztárak átadása és átvétele minden fennakadás nélkül és az idézett körrendelet intézkedéseinek pontos betartása mellett megtörténvén, végeredményképen tisztelettel jelentem, hogy:

I-ör. A vármegyei házipénztárban kezelt különböző, összesen 21 pénztárt és alapot illető vagyon-érték átadatott: készpénzben 22768-20 fill. takarékpénztári betét-értékpapír és magán-kötvényekben 1090268-92 fill. egyéb tárgyakban 90-68 fill.

vagyis összesen: 1113027-80 fill.

II-ör. A vármegyei gyámpénztárban kezelt értékek fejében: készpénzben 20037-41 fill. takarékpénztári betét, értékpapír és magán-kötvényekben 922366-40 fill. egyéb értékek és tárgyakban 2506-14 fill.

vagyis összesen: 944909-95 fill.

A két pénztárban pedig összesen által adatott és átvett: készpénzben 42805-61 fill. Takarékpénztári betét értékpapír, kötvény 2012635-32 fill. Egyéb tárgyakban 2596-82 fill.

Vagyis összesen: 2058037-75 fill.

érték.

Az átadás alkalmával, mint a jegyzőkönyvből világosan kitűnik, a készpénz felszámoltatván, hiány és felesleg nélkül, a pénztári letétet képező takarékpénztári betétkönyvek, értékpapírok, magán-kötvények és egyéb értékek, egyenként átvizsgáltatván, teljes rendben találtak, átvették és egyidejűleg hiány nélküli állapotban átadták a bizottság jelenlétében és közreműködése mellett, a rimaszombati kir. állampénztár átvételre kirendelt két főtisztviselőjének.

Az átadás ekként teljes rendben, az összes értékeknek hiány nélküli átvétele után befejezést nyervén, annak oly kedvező eredménye, mindenestire kétségbevonhatlan megnyugtató bizonyosságát szolgáltatva annak, hogy vármegyénknek a pénzkézelt tisztviselés és becsületes volt, valamint a volt vármegyei pénztári tisztviselők elismerésre méltó hivatalbeli buzgalma is.

A vármegyei közigazgatás tevékenységének megítélésére az ügyforgalom szolgáltatván, a leghelyesebb és legmegbízhatóbb alapot, erre nézve jelentem, hogy a múlt 1902-ik év folyamala alatt beérkezett hivatalomhoz 22678 közigazgatási, közigazgatási bizottsági 2722 drb., erdészeti bizottsági 743 drb., kincsházi 400 drb., központi választmányi 162 drb., elnöki 179 drb. vagyis összesen 26884 szám, a múlt évi 25671 számnál 1213 számmal több.

Az előadott számadatok szerint megállapítható, hogy az ügyforgalom a múlt évihez képest ismét növekedett.

Ezen múlt évben beérkezett 22678 számboz hozzáadván előző év hátralékát 524 számot, feldolgozandó volt összesen 23202 ügydarab, ebből feldolgoztatott az év végéig 22576 szám, hátralékban maradt 626 szám és pedig ki nem osztott 198, kiosztott 428 szám.

A vármegyei házipénztár 1902-ik évi zárszámadása szerint 214467 korona 92 fillér bevétellel szemben 214167 korona 5 fillér kiadás jelentkezett, az év végén pedig az 1903-ik évi költségvetés javára 300 korona 87 fillér átvett. Mennyiben azonban a tulajdonképeni rendes bevétel főösszege csak 212181 korona 1 fillért tett ki, a 19570—1902. sz. a. közgyűlési határozat alapján a hiány fedezetére a vármegyei házi tartalékalapban lévő egész összeg 2286 korona 91 fillér áttulva lett, tehát a rendes bevétel az összes kiadásokkal összehasonlítva, végeredményképen mutatkozik hiány 1986 korona 4 fillér. Különbön a bemutatott számadás az állandó választmány által beható megvizsgálás után a fentebbi helyreigazítás

mert idealizmusra inspiráló ereje van, mintha a nagy kiválóságú asszony tulvilágról örködő nemes lelkének volna a viszhanga.

Én legalább, a magam részéről, mint a vakbuzgó hívő, a ki el van mélyedve imakönyvébe, ugy olvasom ezt a könyvet, a mely tele van egy genialis asszonynak örökbecsű mély bölcsesével. Az a fanatikus hívő lelke üdvösségeért imádkozik, én is, hódolatot extasisában lelkem tökéletesbülését reményem e könyvnek szorgalmas olvasásából, melyet jobban nem jellemezhetek, mintha azt mondom, hogy az egy szent asszony bibliája. Minden magyar nő gyönyörködni fog benne és komoly élet-bölcséséget s egy tenkölt léleknek nagy revelatióit fogja belőle tanulni.

Tudom, én ezt így egyszerű szavakkal mindhiába mondom, én csak úgy tudok számot adni azokról az impressziókról, melyeket e könyv gyakorolt lelkemre, miszerint kijelentem, hogy nem érzem a fáradságot, pedig a hajnal suhan el ablakom előtt és én mégsem tudok aludni, csak álmodni.

Szeretnék írni hosszan, okosan, logikusan, de csak rhapsodikus gondolatföredékek kerülnek a papíromra.

Minek kívánjak lehetetlent? Hiszen a Jókai utóérhetetlen szépségű költői képeiben, Mikszáth elragadó szellemességével és a Bartha Miklós szenvedélyes nyelvén szeretnék szótartozni a hozzáhozott, Magyarország asszonyai, akik lakoztak Kárpátoktól Adriáig, a Duna-Tisza táján, hogy tiszteljék Veres Pálnét, mint a magyar női műveltség incarnatióját, hogy tanuljak emlékkönyvéből lelkesedni eszményekért!

Foglalkoztatok a Veres Pálné emlékével, hajtsátok meg elismeréste zászloát az ő magas törekvéseinek diadalmas lobogója előtt, emeljetez neki szobrot, okulására a késő utókornak és örök dicsőségére a magyar kultúrának!

mellett, egyebekben nehézmény nélkül helyesnek találtatott.

A vármegyei új székház építésének ügye, a bemutatott felülvizsgálati jegyzőkönyvek alapján a m. kir. kereskedelmi és a m. kir. belügyminiszterium által alapos felülvizsgálata alá vétetvén és érdemleges elintézését nyervén az egész építkezéstről, a leküldött miniszteri rendelet megállapításai alapján a számvéviség által elkészített, okmányolva bemutatott részleges számadás, a székházépítés összes költségeire nézve végeredményképen a következőket tünteti elő:

Az előleges megállapodás szerint volt az engedélyezett vállalati érdemből összesen 380129 korona 68 fillér, több munka lett, az építkezés folyama alatt utólag engedélyezve 52849 korona 96 fill., ez alapon a felülvizsgálat eredménye szerint megállapítva lett a kir. kereskedelmiügyi és belügyi miniszterium által járandóság és kiadás fejében összesen 483101 korona 69 fillér, erre kifizetve lett eddig 445508 korona 68 fillér, tehát még fizetendő 37593 korona 1 fillér.

A székházépítési törzsvagyonalap és a m. kir. belügyi miniszterium által adott államsegély felhasználása után az építkezési költségek fedezésére jóváhagyás mellett és közgyűlési határozat alapján kölcsönképpen felvételt:

1. A vármegyei tisztai nyugdíjalapból 100000 — fill.
2. A helyb. takarékpénztárból folyó számlára 42965-70 fill.
3. Még kifizetendő érdemből s a berendezésre megszavazott 40000 koronából felmaradt összeg 37593-01 fill.

Vagyis összes tartozás és szükséglet 180558-71 fill.

Érre van fedezet a tornallyai lakház és belsőség eladási ára 12000 — fill.

Tehát törlesztéses kölcsön által fedezendő

marad összesen 168558-71 fill.

Ezen számadás megvizsgálása, — az egész építkezés ügyének felülbírálat és érdemleges elintézése, a küldött bizottságnak és az állandó választmányoknak javaslata alapján — a fölveendő törlesztéses kölcsön összegének megállapítása és megszavazása és ezek után, az egész székház építési ügynek végleges elintézése fogja a mai közgyűlésünknek legfontosabb tárgyát képezni.

A múlt 1902-ik évben kivettett utadó fejében 208867 kor. 23 fillér, hozzáadva az előbbi év megállapított hátralékát 39141 kor. 11 fill. befizetendő volt összesen 248008 kor. 34 fill erre a múlt év decz. 31-éig befizetett 208315 kor. 85 fill hátralékban maradt 39692 kor. 49 fill. Erre a folyó év február hó végeig befizetett 9336 kor. 51 fill. törlesztés véleményezett 13491 kor. 45 fill. ugy hogy jelenleg fennálló összes hátralék 16864 kor. 53 fill.

Ezen hátralék következőleg oszlik meg:

1. A rozsnói jban tényleges hátralék 2215-76 fill.
2. A nagyrőcei " " " 291-85 fill.
3. A rimaszombati " " " 2714-35 fill.
4. A rimaszécsi " " " 2986-74 fill.
5. A tornallyai " " " 1427-74 fill.
6. A garamvölgyi " " " 790-11 fill.
7. A közvetlen fizetők és r. t. városoknál 6437-98 fill.

összesen: 16864-53 fill.

A hátralékban lévő összegek behajtására nézve, a szükséges intézkedést megtettem.

A személy- és vagyon-biztonság a lefolyt idő alatt vármegyénk területén a szokottnál nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A lakosság megélhetési és kereseti viszonyai általában kielégítő és eléggé megnyugtatók. Elelem-hiányról s ebből eredhető inséges állapot bekövetkezéséről tartani nincs okunk. Ággodalomra egyedül, a vasipar pangóságának káros visszahatásától kellene tartanunk, feltéve, hogy alkalmas intézkedések által, a helyzet megváltoztatására irányuló törekvéseknek, hosszabb ideig nem lehetne meg a kívánt sikeres eredménye.

Annál inkább feltűnő, hogy vármegyénk területéről a külföldre, leginkább Amerikába való kivándorlás ez évben ismét nagy mérvben növekedett. A múlt 1902-ik év folyamala alatt, külföldre — 10 kivételével — Amerikába való kiutazásra szóló utlevél kiadatott 3299 egyén részére, az 1901-ik évi 2079 eseténél 1220-al több. A folyó évben pedig már kéretett 1141 egyén részére és 3 kivételével Amerikába.

A múlt 1902-ik évben kiadatott házalási engedély 62 esetben — előző évinél 26-al több — folyó évben eddig 7 esetben

Könyvradomány gyűjtésre szóló engedély 16 esetben a vármegye területére, a kir. belügyminiszterium által 3 esetben; folyó évben eddig alispán által 4 esetben, kir. belügyminiszterium által 1 esetben adatott ki.

A hasznos házi-állatok egészségi állapota, — a még egyes községekben előforduló sertésvesztől eltekintve — eléggé kedvezőnek mondható.

A múlt 1902 évben a sertésvesz uralgólólag fellépett 98 községben, megszünt 76 községben, zárlat alatt maradt az év végével 22 község. Ehhez jött ez évben ismét 23 község, tehát összesen 45 község, ezekből a zárlat feloldatott eddig 19 községben, zárlat van tehát 26 községben.

A ragadós zój- és körömfajás, Erdélyben vásárolt marhákkal behurcoltatott, a rimaszécsi járás 6 községében azonban mind a hat helyen helyhez kötve maradt s ez idő szerint megszünt s a zárlat fel is oldatott. El nem mulaszthatom ezen veszedelmes ragadós betegség terjedésének megakadályozása érdekében, ugy a kerületi állategészségügyi felügyelőnek, a törvényhatósági főállatorvosnak és a járási állatorvosnak, valamint a rimaszécsi járás főszolgabírájának kifejtett, fáradságot nem ismerő hivatalbeli buzgalmat és erőlyes intézkedését teljes elismeréssel kiemelni. Csak is ezen erőlyes, szigorú és körültekintő együttes eljárásnak tulajdonítható azon valóban sikeres eredmény, hogy a szarvasmarhák között tömegesen fellépett, ezen veszedelmes ragadós-betegség mindenütt helyhez kötve maradt és rövid idő alatt teljesen megszünt s ez által a vármegyei gazdaközönség tetemes károsodástól megmentetett, épen a tavaszi munkaidő beálltával.

Végezve jelentésemet — az elintézés tárgyát képező fontosabb vármegyei közügyek tárgyalása alkalmával előadandó előterjesztésemet, a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányoló figyelembe és jóindulatába ajánlom.

A sok gondal megszerkesztett s a közállapotokról referáló jelentést a közgyűlés tudomásul vette, s a tett javaslatokhoz hozzájárult. Elismerését fejezte ki az alispán *Palm* Nándor főállatorvos, *Osváth* Dániel főszolgabíró és a járási állatorvos pontos működéséért, melylyel az 5 községben fellépett járványos állatbetegséget megszüntetőik sikerült.

Lukács Géza bejelenti, hogy a nyugdíjkezelő választmány a beadott orvosi bizonyítvány alapján *Polgár* Károly árvaszéki ülnök nyugdíjazását javasolja. A közgyűlés *Polgár* Károly működéséért elismerést szavaz, s a nyugdíjazást kimondja, s a főjegyző bejelentését: hogy a Ludovika Akadémiában egy alapítványi hely betöltése a másjusban tartandó közgyűlésnek fogja tárgyát képezni, tudomásul vette.

Ezután szólalt fel *Szentiványi* Árpád s megemlékezve a fizetésrendezés és osztályokba sorozás ügyében megindult országos mozgalom eredményéről, hangsúlyozza, hogy az államtartási erőt tulajdonképen a rosszul dotált megyei tisztviselők kara képezi. Állást kell tehát foglalni a megyéknek is és indítványozza, hogy a közgyűlés írjon fel a miniszterhez, hogy a megyék méltányos kérését támogassa, s emelje fel a tisztviselők fizetését és a közgyűlés hívja fel a kérelemhez való hozzájárulás végett a társtörvényhatóságokat is. A közgyűlés helyesléssel tette magáévá az áll. vál. által is támogatott indítványt s a *Hancay* Zoltán felszólalása után azzal toldotta meg, hogy az ügy támogatására felkérendők a megyei orsz. képviselők is, s a kérvény a képviselőházhoz is beadassék.

Hevessy Benedek is akart indítványt tenni, azonban — miután csak a gyűlés előtt jelentette be, s így nem a szabályok szerint járt el indítványa nem volt tárgyalható s *Hevessy* a legközelebbi gyűlésre halasztotta annak előterjesztését.

Erre következtek a választások. — *Lengyel* Iván aljegyzőt egyhanglag megválasztották árvaszéki ülnökké, az ő helyére *Máriássy* István jutott, ennek helyére pedig ifj. *Batta* György városi aljegyzőt választották meg. Hámos László főispán *Béreczy* Kálmánt (b. árvaszéki ülnökké, *Hisnyai* *Heinzelmann* Belát pedig (b. szolgabíróvá nevezte ki, utóbbit a rozsnói járási főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

A hivatalos eskü letétele után a tárgyalást folytatták, de délelőtt már csak a megyeház építkezési ügyével és a viilanos világitás bevezetésével foglalkozhattak.

Az építkezés és a számadás felülvizsgálatával a vármegye *Jurasko* Jakab főmérnököt bízta meg. A villanyvilágitás bevezetését — melyre nézve már előzetesen hosszas tárgyalások folytak s a terv és 8700 koronáról szóló költségvetés is betérjesztetett — elvben kimondták, illetve megbízta a közgyűlés az alispánt, hogy a vállalattal lépjen érintkezésbe és a májusi közgyűlésen tegyen előterjesztést.

Az árvavagyonnak elhelyezésére nézve névszerinti szavazással elhatározták, hogy 100000 koronát a rimaszombati takarékpénztárban és 60000 koronát a gömörmegei nép- és iparbankban helyeznek el gyümölcsözőleg.

A többi tárgyak közül még megemlítenő a magyar nyelv sikeres tanításáért a tanítóknak oda télt jutalom.

A Fáy Gusztáv-féle alapítvány 234 koronás kamata *Farkas* József rimóczi ág. ev. tanítónak ítéltetett, ki 25 év óta tanító; 2. közművelődési egylet 100 kor. *Bahéry* János susányi kath tanító kapja, ki nyugalomba vonul. 3. Nemzeti pénztár 600 kor. kamatából 100—100 koronát kaptak *Kuhár* Sámuel babaluskai ág. ev., *Zimann* Ede ochtinaei ág. ev., 80—80 koronát *Lechniczky* István r. kath. és *Zaskovits* Róbert telgárti r. kath., 60—60 koronát *Helyvig* Ede klenóczi ág. ev., *Polcz* József jolsvai ág. ev., *Gáspár* Frigyes dobsina—gölniczvölgyi áll. el. és *Matheidesz* Sámuel meleghegyi ág. ev. néptanító.

Hirek és vegyések.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

Kaszinó-estély. A rimaszombati kaszinó szombaton, április hó 4-én este 9 órakor kaszinó-estélyt rendez saját helyiségében. Az estély iránt nagy az érdeklődés, számosan kérdőzködtek a vialmi bizottság tagjainál, hogy az estély meg lesz-e tartva vagy nem, mert részt akarnak venni benne. Különösen a hölgyközönség igen melegen érdeklődik az estély iránt s azt hiszik, hogy az fényesen fog sikerülni, méltón a régi estélyek hírnevéhez. Ezen estélyen fogja magát — természetesen menüjével — *Franck* Menyhért a „Három Rózsa” új vendéglőse bemutatni. A zenét Oláh Gyula zenekara fogja szolgáltatni.

A miniszter köszönete. Rimaszombat város képviselőtestülete — mint megirtuk — meleg hangon üdvözölte báró *Fejér* váry Géza honvédelmi minisztert 70 ik születésnapja alkalmából. A miniszter az üdvözetlet nyomban megköszönte következő szép táviratban: — „Budapest, 1903. márcz. 28. — Nagyságos Dr. *Kovács* László polgármester urnak. — Igaz örömmel vettem a város képviselőtestületének egyhangú közgyűlési határozatát, melylyel engem tisztelt polgártársaim 70-ik születésem napja alkalmából oly szívélyesen üdvözölni kegyesek voltak. Kérem, fogadják ugy polgármester ur, valamint polgártársaim ezen kedves megemlékezésüket legmelyebb hálás köszönetemet azon őszinte kívánsággommal, hogy az Isten tartsa meg Önöket mindnyájukat családjakkal együtt megelégedésben és boldogságban. *Báró Fejérváry Géza.*”

Halálozás. A régi magyar uriaszonyok egyik kiváló rokonszenves és széles körökben szeretetnek örvendő alakja: özv. *Dobozy* Lászlóné szül. farkasfalvi *Farkas* Mária, *Farkas* Ábrahám országgyűlési képviselőnk unoka-testvére, márczius hó 29-én 73 éves korában Sajó-Kazán elhunyt. A magasműveltségű urnőt kiterjedt család gyászolja. Temetése 31-én nagy részvét mellett ment végbe.

Kiadó lakás.

Serke községben egy kényelmes uri lakás, mely áll 3 szoba s a szükséges mellékhelyiségekből, udvar és kertből, hasznosbérbe kiadó. — A feltételek felől értekezni lehet ugyanott **özv. Tóth Sámuelné** tulajdonossal.

Meghívó.

A Jolsvai Takarékpénztár Részvénytársaság
1903. év április hó 29-én, d. u. 2 órákor
saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgy:

1. Intézeti ház ujjáépítése, esetleg más ház megvétele s kiépítése tárgyában, — a kiküldött bizottság jelentése s előterjesztendő tervek alapján — végleges döntés.

Jolsva, 1903. márczius hó 28.

Hoffmann Miksa s. k.,
vezérigazgató.

1-3

Vizi-malom bérbeadás.

Rimaszombat r. t. város tulajdonát képező, a Rima folyón lévő **alsó vizi-malom** 1903. évi május hó 1-től kezdődő 6 évre bérbe adatik.

Az alsó malom évi bére eddig 1000 korona volt, mely összeg ezúttal kikiáltási bérösszegként állapították meg.

Felhívattak azért mindazok, kik a jelölt malmot bérbe venni óhajtják, hogy zárt írásbeli ajánlatukat 100 korona bánatpénzzel felszerelve **folyó évi április hó 8-ának** d. e. 12 órájáig a polgármesteri hivatalba adják be, hol is **ugyanaznap délután 2 órákor szóbeli árverés is fog tartatni**, melyre a bérelni szándékozók meghívattak.

A részletes árverési feltételekről, a polgármesteri hivatalban nyerhető felvilágosítás.

Rimaszombat, 1903. márczius hó 25.

Dr. Kovács, polgármester.

Reif Emil

első gömörmegeyi fényképészeti műterme
Rimaszombatban,

Losonczy-utca 13. szám, (Stelkovich-féle ház.)
Alapított: 1896. évben.

Készít mindennemű fénykép felvételt **feltétlenül tartós és finom kivitelben** mérsékelt áron. — Legszebb kivitelű valódi **platin-képek**; kívánatra színezve is. — Finom kidolgozásu **gyermek-felvételek** és **jelmez-képek**. — **Táj- és állat-felvételek, reproductiók.** — Videki felvételek áremelés nélkül.

Felvételek a legborultabb időben is sikerrel eszközöltetnek.

5-*

Hirdetmény.

910/2. sz. — Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 6540/1902. sz. végzése következtében **dr. Krausz Gyula** ügyvéd által képviselt **Brndjár András Antalkin és társa** javára **Dub Albert** ellen 5000 korona erejű 1903. évi február hó 23-ik napján fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 5600 koronára becsült ingóságok u. m.: 1 mozgó gép (lokomobil) és 400 láda tábla-üveg nyilvános árverésen el fog adatni.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. bíróság 1902. évi V. 910/2. sz. végzése folytán 5000 korona tőkekövetelés és eddig összesen 218 korona 86 fillérben bíróság már megállapított követelések erejűg Kokován, a helyszínen leendő eszközlésére **1903. évi április hó 6-ik** napjának délelőtti 10 órája batáridőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. — Rimaszombat, 1903. márczius hó 9 én.

Havasi János, bir. kiküldött.

Építész urak és az építető közönség figyelmébe

A szendrő-ládi kőbánya és mészégető társaság (Szendrő-Lád, posta- és távirada állomás) tisztelettel értesíti az építész urakat és a nagyérdemű építető közönséget arról, hogy

I. rendű fehér mészre,

ugy kicsiny, mint bármily nagy mennyiségre, továbbá építkezéshez szükséges **darabos kövekre, zúzott kövekre** betonepítkezéshez, valamint a mészégetéshez szükséges **jó minőségű mészkövekre**, a legjutányosabb árak mellett megrendeléseket elfogad és bármily vasuti állomásra szállít előnyös fizetési feltételek mellett.

Elvállal továbbá **macadam-utak** építését is. Becses megrendelésüket kérve, a pontos kiszámlálást biztosítva maradunk kiváló tisztelettel:

2-*

Szabó György és társai.

Szálloda átvétel.

Tisztelettel értesitem Rimaszombat város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy a régi és jó hírnévnek örvendő

„Három-Rózsa“ szállodát

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően teljesen átalakítva **április hó 1-én megnyitottam.** — Legtöbb törekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség jóakarátát kiérdemeljem. Fő elv: **kitűnő magyar konyha**, tisztán kezelt jó **hegyi borok**, előzékeny, figyelmes kiszolgálás, **mérsékelt árak.**

Harmineznegy évi szakfoglalkozásom alatt szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy a nagyérdemű közönségnek a legkényesebb igényeit is ki fogom elégíteni.

Havi étkezők házon kívül is elfogadtatnak.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve teljes tisztelettel:

FRANCK MENYHÉRT, szállodás.

1-3

Eladó ház.

Rimaszombatban, a **Pokorágyi-utca 29. számú ház** a hozzá tartozó nagy kerttel **azonnal eladó.** — Bővebb felvilágosítást nyújt **Szép-laky Andor** tulajdonos ugyanott.

1-3

Kiadó üzlethelyiségek és lakások.

Deák Ferenc-utca 17. sz. a a „Szarvas“ koresma épületben **f. évi május, esetleg június 1-től ujonnan átalakított üzlethelyiségek és lakások** kiadók.

Ertekezhetni lehet a tulajdonos: **Grosinger Miksa** kereskedővel Rimaszombatban.

3-*

Birtok bérlet.

Özv. Ujházy Tivadarné szül. Malatinszky Irma „Fekete-rét“ pusztai gazdasága f. évi októbertől több évre bérbe kiadó.

1-2

Ertekezhetni a tulajdonos urnővel Rimaszombatban, **Kossuth-utca 3-ik szám alatt.**

Malom eladás.

Hivatkozással a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter urnak 51937/1902. számú engedélyére, közzé teszem, hogy a rozsnói püspökség tulajdonát képező, Sajópüspöki községben levő, **hengerezékekkel berendezett vizi-malom**, a hozzátartozó **kender-törővel, vizi-joggal és a különálló molnár-lakással** együtt eladó.

Venni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb **folyó évi április hó végéig** alulírottához adják be, a ki egy szerszám esetleges felvilágosítást is készséggel ad. Gömör-Rozsnón, 1903. márczius hó 28-án.

1-2

Pauchly Rezső,
p. urad. erdőgondnok.

1 doboz elefánt-csont levélpapír

(50 darab levélpapír, 50 darab boríték)

1 korona.

1 doboz elefánt-csont levélpapír

(100 darab levélpapír, 100 darab boríték)

1 korona 70 fillér.

Kapható:

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat, Deák F.-u.